

[İzmir Haber](#) [Ekonomi](#) [Politika](#) [Spor](#) [Teknoloji](#) [Yaşam](#) [Türkiye](#) [Resmi İla](#)

Hâkim ve savcı tayinleri

MEHMET GÜN

01.07.2025 - 10:17
YAYINLANMA

01.07.2025 - 10:17
GÜNCELLEME

Paylaş

A-

A+

Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK) Birinci Dairesi, 20 Haziren 2025 tarihinde adli yargıda 3 bin 698, idari yargıda 338 olmak üzere toplam 4 bin 36 hâkim ve savcıyı yeni illere tayin etti. Görev yapacağı mahkemeleri ise HSK daha sonra “müstemir yetki” kararları ile belirleyip ilan edecek. Kamu hizmetlerindeki bu rotasyon uygulaması, verimsizliğe, yargılamaların lüzumsuz uzamasına ve adil yargılanma hakkının sistematik olarak ihlaline neden oluyor.

Bu uygulama, en başta, bir davaya açıldığı tarihte görev yapan hâkimin bakacağına (ve sonlandırması gerektiğine) dair doğal hâkim ilkesinin, hâkim değişikliğinin neden olduğu gecikmeler nedeniyle makul sürede yargılanma ilkesinin ve dolayısıyla adil yargılanma hakkının yaygın olarak ihlal ediyor.

Yönetim bilimine ve hassas hizmet üretiminin gereklerine aykırı olan bu uygulamada HSK, binlerce hâkimi, bakmakta oldukları on binlerce davayı yarım bıraktıracak, başka bir ildeki mahkemeye tayin ediyor. Hâkimler yeni görev yerlerinde, yargılaması yarım kalmış davaları bırakıldığı yerden devam ettirmeye çalışıyor, bu da davaları lüzumsuz

yere uzatıyor.

Bu sakatlığın olumsuz etkilerini bertaraf etmek için pratik ama oldukça sakıncalı yollara sapılıyor. Hâkimler, hemen her davada bilirkişiye başvuruyor, neyi öğrenmek istediklerini sormak yerine genel geçer olarak görev vererek, bilirkişilerin tavsiyesine göre karar vermek, bunun sakıncasını gidermek için ise kanunla yasaklanmasına karşı hukukçuları ve hatta avukatları bilirkişi tayin etmek durumunda kalıyor. Bu ise yargı yetkisinin fiilen bilirkişilere devredilmesine ve ciddi bir adil yargılama hakkı ihlaline neden oluyor. Daha da kötüsü, bilirkişilikteki yolsuzluk ve çürüme, kestirme yoldan yargıya ithal ediliyor.

HSK'nin tayin kararlarındaki hataların düzeltilmesi için ilgililerin itiraz hakkı var. Hatalı kararları düzelttirmek için sadece HSK'nin kendisine itiraz edilebiliyor. İlgililer itiraz ederse, HSK de hatasını görür ve kabul ederse, hatalar düzeltiliyor. Ancak hatalı değil de aynı durumdaki kişiler arasında isabetsiz tercih gibi durumları gidermek için ise bir yol yok.

HSK'nin yargının idaresine ilişkin kararlarını denetleyen ve hataları gideren bir yargı yolu da maalesef bulunmuyor. Dolayısıyla yargı mensuplarına ve vatandaşa güven veren bir denetleme mekanizması da yok. Bütün bunlar hem yargı mensupları arasında hem de toplumda haksızlık ve adaletsizlik inancı yaratıyor ve bu inanç bir virüs gibi hızla yayılıyor.

İlgililerinin ve kamuoyunun karar alma sürecine dahil olarak denetleme imkânı yok. Üstelik HSK önce bir ana tayin listesi kararnamesi yayınlayarak bir hâkimin hangi ile tayin edildiğini açıklıyor, bir süre sonra sonra da “müstemir yetki” isimli ikinci bir kararname ile hâkimin tayin edildiği ilde görev yapacağı mahkemeyi belirliyor. İkisi arasında geçen yaklaşık iki ay süre zarfında hâkimi değişen mahkemede yetkili hâkim boşluğu oluşuyor. Bu sürede duruşmalar uzunca bir süre erteleniyor, acil durumlarda dosyaya geçici olarak görev verilen hâkimler bakıyor. Moda deyim ile davalar ortada kalıyor.

HSK'nin iki kararname çıkarmasının tek haklı gerekçesi, hâkim ve savcılara tayin kararlarına itiraz hakkı verilmesi olabilir. Ancak bu gerekçe iyi ve verimli yönetim ilkesine uygun değil. HSK, tayin kararlarını nokta atışı yapabilecek şekilde bir seferde tamamlayabilir. Bunun için ise yüksek özen göstermesini sağlamak gerekir.

Diğer bir husus ise rotasyonun verimsizliğinin kemikleşerek yargı mensupları arasında yarışmayı öldürmesidir. Oysa günümüzde yargı hizmetleri de rekabetçi olmalıdır. Üstelik, getirilen istisnalar, hesapverirlik ve yargısal denetim olmaması ve benzer sebeplerle rotasyon yozlaşmıştır. Bölgeler arasındaki gelişmişlik farkları ihmal edilebilir seviyeye inmiş, ulaşım, iletişim ve sair imkanları artmış olan ülkemizde rotasyon sistemi terk edilmeli, yerine olumlu yarışma usulü getirilmelidir.

Türkiye'nin hukukçu insan kaynakları, ihtiyacın çok üzerindedir. Hâkim ve savcı olmak istediği halde göreve alınmayan binlerce hukukçu avukatlık yapmaktadır. Ülkenin en ücra noktasında da olsa hâkimlik ve savcılık görevine talip olan birçok hukukçu mevcuttur. Her adliyenin ihtiyaç duyduğu pozisyonlar için yetkin hukukçular arasında yarışma açılmalı, en yetkin olanın göreve atanacağı bir sistem benimsenmelidir.

En başta, mensupları arasında adaleti sağlamak için, yargının idaresine ilişkin her türlü karar, bu konuda uzman ve tam bağımsız bir mahkemede yargısal denetime tabi olmalıdır. İsteyen herkes, doğrudan ilgilisi olmasa bile, masraf etmeden veya riske girmeden, idari nitelikteki tüm kararların iptal edilmesini talep edebilmeli, bunun için dava açabilmelidir.

Yargının ve yargı idaresinin halkın güvenini kazanması için HSK, Adalet Bakanlığı'na verilen yetkiler de birleştirilerek, yargı hizmetlerini düzenleyen bir kuruma dönüştürülmelidir. Adı "Adalet Yüksek Kurumu" olabilecek bu kurumun kararlarının yargısal denetimi ile görevli, adı

“Adalet Yüksek Mahkemesi” olabilecek uzman bir mahkeme kurulmalıdır.

Türkiye, yeni anayasa yapacak veya mevcut anayasada köklü değişikliklere gidecekse, yönetim sistemini 85 milyonu aşan nüfusuna ve ekonomisine uygun gelişmiş bir sisteme dönüştürmeli, bunun için de işe önce yargıdan başlamalıdır.

[← ÖNCEKİ](#)[SONRAKİ →](#)

Mehmet Gün

Yazarın Diğer Yazıları

- > Terör 15.07.2025
- > Öcalan (ve ABD) ile anlaşma ne? 03.06.2025
- > Tahterevallide demokrasi 20.05.2025
- > Ulemanın yöneticilere yamanması 06.05.2025
- > Türkiye'ye ne olacak? 22.04.2025
- > Ya demokrasi ya otokrasi 08.04.2025
- > Yargıda siyasallaşma fakirleştiriyor 25.03.2025
- > Avrupa, Türkiye, güvenlik ve hukuk 11.03.2025
- > Yargı ile terbiye etmek! 25.02.2025

Yazarlar

MACİT SEFİLOĞLU

Altan Abi'ye darbe İzmir'de yapıldı!